

I SEMINARI INTERNACIONAL SOBRE GOSSOS PROTECTORS DE RAMATS A LA REGIÓ METROPOLITANA DE XILE I CONSULTORIA TÈCNICA A LA REGIÓ DE MAGALLANES I DE L'ANTÀRTICA XILENA

Amb el patrocini de la “Fundación para la Innovación Agraria (FIA)” del Ministeri d'Agricultura de Xile, la Facultat de Ciències Veterinàries i Pecuàries de la Universitat de Xile va convidar a l'Institut Pirinenc del Gos de Muntanya des Pirineus (IPGMP) a presentar ponències al I Seminari Internacional sobre Gossos Protectors de Ramats que es va celebrar els dies 21, 22 i 23 d'octubre de 2009 a Santiago de Xile i Regió Metropolitana.

El IPGMP no podia desaprofitar aquesta oportunitat per a seguir col·laborant amb les autoritats xilenes sobre el Projecte d'Investigació de la Facultat de Ciències Veterinàries i Pecuàries de la Universitat de Xile ja iniciat l'any 2008 -i que en desembre de 2009 ha finalitzat la seva primera etapa- anomenat “Evaluación del desempeño de Perros de Montaña de los Pirineos como protectores de rebaños ovejeros en la precordillera de la Región Metropolitana” el programa del qual va ser aprovat per la FIA el 21 de desembre de 2007, comptant amb la col·laboració de l'“Asociación Quempo” del Cajón de Maipo i que informem a part en format PDF.

Els tècnics del Servei de Protecció de Ramats del IPGMP, Sr. Joan Ferrer i Sr. Armand Flaujat van ser els delegats per assistir-hi.

Aprofitant aquesta ocasió, i per iniciativa de l'Enginyer Agrònom Sr. Raúl Espinosa de Xile, l'“Asociación de Ganaderos de Magallanes (ASOGAMA A.G.)” i l'organisme públic “Corporación de Fomento de la Producción (CORFO)” i la seva oficina “InnovaChile”, i els responsables de les “Estancias Olga-Teresa” i de la “Familia Kusanovic”, van organitzar i patrocinar unes Consultaries Especialitzades anomenades “Uso de perros guardianes en ovejerías: Una aproximación a un modelo de producción sustentable”. Per a realitzar-les, van convidar als tècnics de l'IPGMP i al Sr. Raúl Espinosa que es van desplaçar des de Santiago de Xile a Punta Arenas, Río Verde i Puerto Natales, localitats ubicades a la Patagònia i pertanyents a la “XII Región de Magallanes y de la Antártica Chilena”.

Les Consultaries Especialitzades a les “Estancias” van consistir en donar xerrades informatives amb l'ajuda de material informàtic als seus responsables i empleats, a la vegada que es varen practicar visites de camp per analitzar la gestió dels ramats i la dels gossos de protecció ja existents. Posteriorment s'emetrien els informes que presentem en un altre apartat en format PDF.

- Dies 16 i 17, a l'“Estancia Olga-Teresa y Ayelen en Río Verde”, sota els auspicis de D. Rodolfo Concha Roca propietari d'elles.

Vivenda familiar de l'“Estancia Olga-Teresa”.

Alguns dels barracons de l'“Estancia”.

Dues perspectives del barracó d'esqui-la de l'“Estancia Olga-Teresa”.

Des de la vivenda familiar de l'“Estancia” es veu al fons el monticle Palomares on tenen els seus nius vora de 100 còndors, els detalls dels quals s'aprecien a la foto dreta.

Un altre detall dels nius de còndors i un exemplar en ple vol.

Instantànies d'una de les consultories al saló de l'"Estancia Olga-Teresa".

Els dos Muntanyes existents a l'"Estancia Olga-Teresa", es diuen Newen d'Eselra, el mascle, i Antu d'Eselra, la femella. El seu criador Sr. Raúl Espinosa els hi va fer una impromta correcta. No obstant, posteriorment no van rebre el maneig adequat per part dels seus nous amos degut a diverses circumstàncies. A les imatges a continuació veiem les proves que varem fer al mascle per a intentar recuperar-lo per a la feina de protecció.

Los "arrieros" conduint els moltons per comprovar la seva reacció davant el seu primer contacte amb un MPR.

Els moltons ja a la cleda esperant l'arribada del MPR.

D. Rodolfo Concha comentant els seus inicis amb els gossos de protecció.

Armand analitzant la reacció dels moltons amb el MPR.

Paulatinament els moltons van anar agafant confiança al MPR gràcies al seu caràcter equilibrat. Després vàrem incorporar el MPR en el ramat d'ovelles, satisfactòriament.

Joan donant instruccions al MPR quan intentava apartar-se dels moltons.

Armand comentant als responsables de l'"Estancia" les reaccions del MPR.

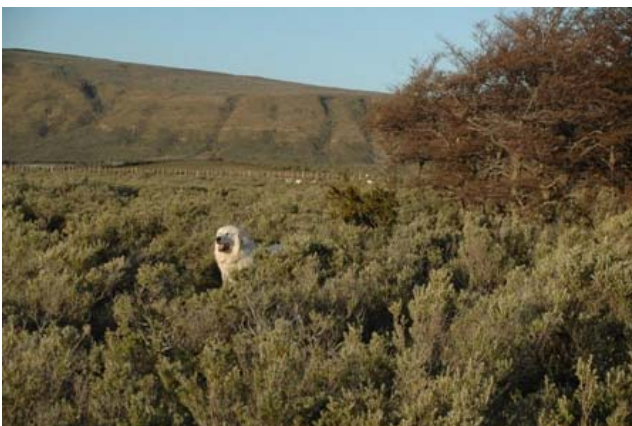
En quant a la femella MPR, Antu d'Eslera, la seva socialització vers les ovelles estava poc accentuada degut a un maneig inadequat i a més, amb l'agreujant de que la varen robar quan era jove durant tres setmanes, circumstància que va accentuar encara més la falta d'afecció a les ovelles.

Per a intentar recuperar la seva operativitat com a MPR, vàrem optar per a confinar a Antu amb un grup d'ovelles adultes dins d'un barracó durant uns dies.

El tipus de vegetació i la dispersió del ramat dificulten molt l'eficàcia dels MPR

La densa vegetació de mata verda i nyirre és un mitjà ideal perquè el puma s'embosqui i depredi els ovins. Per a evitar-lo, fa falta un major nombre de MPR i concentrar més el ramat. L'atac a l'ovella es va produir la mateixa tarda de la nostra visita de camp.

- Dies 18 i 19 a les “Estancias” de la família Kusanovic a Puerto Natales i sota el seu patrocini.

Moments de la consultoria amb els responsables de les “Estancias” de la família Kusanovic

A aquesta “Estancia” tenen dos gossos de protecció operatius de la raça Maremmano-Abruzzese i dos cadells de Muntanya dels Pirineus fent la impronta que s’anomenen Rey d’Eselra el mascle, i Kulla d’Eselra la femella, procedents del criador Sr. Raúl Espinosa de Xile.

El mascle de Maremmano-Abruzzese i el cadell de Muntanya dels Pirineus, Rey d’Eselra a les pastures de l’“Estancia”.

José Antonio Kusanovic informant-nos de l’amplitud del terreny d’una de les “Estancias” i de la varietat de depredadors existents. A la foto de la dreta un “carancho” sobrevola el ramat buscant algun xai nou nat i allunyat de sa mare per a depredar-lo.

S'aprecia la gran extensió del territori i la dificultat que tenen els MPR per a protegir-lo. José Antonio retirant a tres xais víctimes de l'acció dels "caranchos".

El proper bosc de nyirre és un amagatall excel·lent pel puma.

Conversant en un dels barracons de l'"Estancia".

José Antonio donant el menjar als MPR dins del ramat tal como disposen les bones pràctiques de maneig dels MPR.

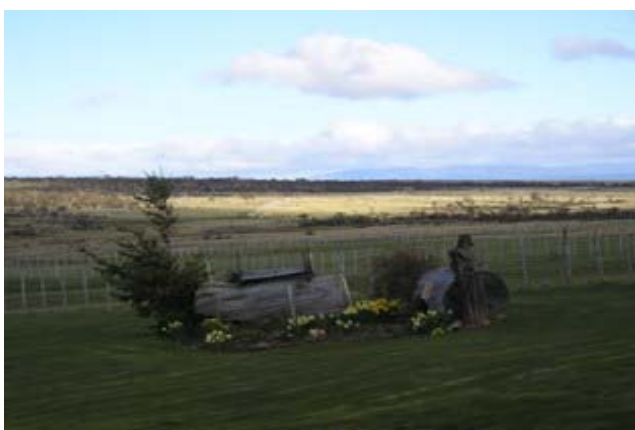
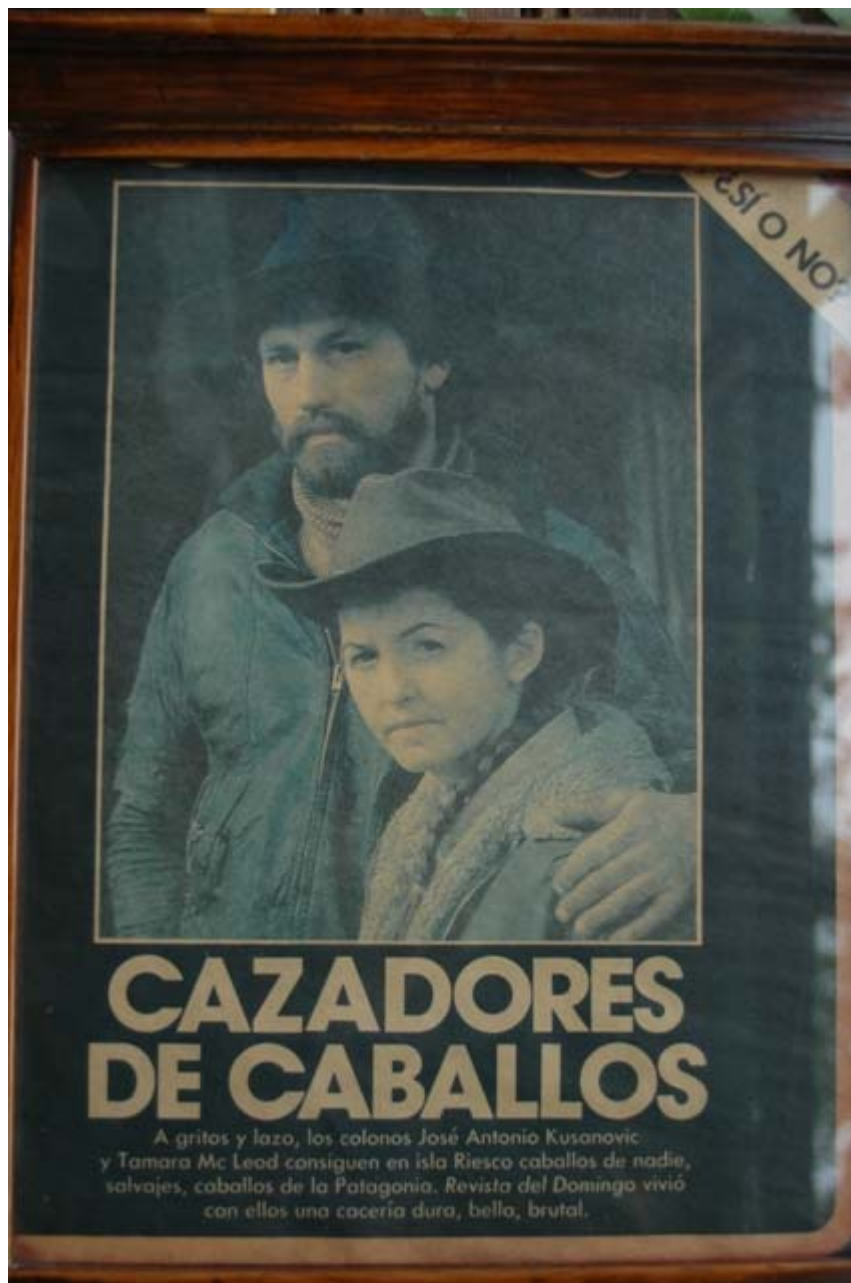
A l'esquerra vivenda familiar i a la dreta barracons d'una de les “Estancias” de la família Kusanovic.

La proximitat d'en Joan sembla no importar als “guanacos” acostumats a compartir l'immens i muntanyenc territori amb l'home.

La capacitat de relacionar-se de l'Armand és admirable, ja sigui amb persones o amb un simpàtic exemplar de guineu grisa.

Tanmateix, Tamara posseeix una exquisida sensibilitat com ho demostren aquests detalls al voltant de casa seva.

- Dia 20, presentació de ponències (veure-les en un altre apartat en format PDF) en el “Nodo Tecnológico Pecuario de la Corporación de Desarrollo Social del Sector Rural (CODESER-Magallanes)” dins del recinte de l’“Asociación de Ganaderos de Magallanes (ASOGAMA A.G.)” a Punta Arenas.

Es van congregar ramaders d’“ASOGAMA, A.G.” i representants d’organismes oficials, entre ells de “CORFO”, la missió dels quals és promoure iniciatives per a optimitzar la producció agropecuària. A la dreta, vista panoràmica de Punta Arenas amb l’estret de Magallanes al fons.

- Dia 21, presentació de ponències (veure-les en un altre apartat en format PDF) en el Seminari Internacional, a les autoritats del Ministeri d’Agricultura, a les de la Universitat de Xile i als ramaders i tècnics del sector oví, a l’Hosteria de “San José de las Vertientes (Región Metropolitana)”. També, l’Enginyer Agrònom Sr. Raúl Espinosa va presentar el vídeo “Perros Protectores de Rebaño” realitzat expressament per aquest Seminari sobre els Gossos de Muntanya dels Pirineus que estan protegint els ramats de l’“Asociación Quempo”, entitat col·laboradora en el Projecte.

L’interès que va despertar el Seminari va quedar plasmat en una nodrida representació del sector ramader i de les autoritats acadèmiques. El Dr. Patricio Pérez va fer la presentació oficial i va actuar como a moderador a la taula rodona que es va fer al finalitzar la presentació de las ponències.

A la tarda, estava prevista la visita a la vall del riu Olivares, però abans vàrem refer forces. L'Armand junt amb Ricardo Vial (segon a la seva esquerra) Secretari del Ministeri d'Agricultura de la "Región Metropolitana (Seremi)". I en Joan junt al Dr. Patricio Pérez (a la seva esquerra) responsable del Projecte d'Investigació.

La visita a la vall del riu Olivares es va realitzar sota la direcció de l'Enginyer Agrònom Sr. Raúl Espinosa, executor del Projecte, i va despertar gran interès als assistents al Seminari, ansiosos per veure de prop el treball dels MPR.

Els “arrieros” repuntant (reunint) a un dels dos ramats vers els “dormideros” per a passar la nit. S’observa a la foto de la dreta que un “arriero” porta a l’espatlla un sac de color blanc que conté el menjar dels MPR que els hi va subministrant a mesura que els va trobant en els seus respectius ramats.

A la foto de l’esquerra s’endevina a Harelí que ens observa des de lluny. A la de la dreta veiem a Pinda en un altell vigilant el ramat però atenta als nostres moviments. Els altres dos MPR, Winka i Likán estaven en l’altre ramat vall avall.

Cabana dels “arrieros” de l’”Asociación Quempo” a la vall del riu Olivares. A la foto de l’esquerra el tècnics de l’IPGMP junt amb els “arrieros”, i a la de la dreta, Raúl Espinosa, Gerardo Ortega (president de l’”Asociación Quempo”) i Armand del IPGMP.

A l’esquerra l’Armand i en Raúl conversant amb Marcelino Ortega “arriero” de l’”Asociación Quempo” i a la dreta, Likán, en el seu deler de protegir a les seves ovelles, ens va sortir al pas quan vàrem entrar en el territori del ramat protegit per ell i Winka.

- Dia 22, presentació de ponències (veure-les en un altre apart en format PDF) als professionals del Projecte i professionals de l’”Agro del Sector Público” a la Torre 15 de la Universitat a Santiago de Xile.

Les Dres. veterinàries Alicia Valdés i Sonia Anticevic comentant amb en Joan alguns aspectes dels documents que confecciona l’Institut Pirinenc relacionats amb el lliurament dels MPR als ramaders.

- Dia 23, fòrum de debat entre els tècnics de l'IPGMP, els investigadors i executors del Projecte i els productors de l' "Asociación Quempo", a la localitat de "Los Maitenes en la Región Metropolitana".

L'Armand informant del maneig dels MPR i dels gossos d'atura als ramaders de l' "Asociación Quempo" en presència del Dr. Patricio Pérez, de les Dres. veterinàries Alicia Valdés i Sonia Anticevic i de l'Enginyer Agrònom Sr. Raúl Espinosa, executor del Projecte. A la dreta, foto de família amb els ramaders d'aquesta Associació.

Foto de comiat en el jardí familiar del Sr. Raúl Espinosa i Keka la seva Sra. esposa, i junt a ells, Alba d'Eselra, la seva primera Muntanya. Tant l'Armand como jo, volem expressar-los el nostre agraïment per les seves atencions i hospitalitat, des de la nostre arribada a Xile fins que vàrem marxar.

També volem fer públic el nostre reconeixement al Sr. Raúl Espinosa per ser peça clau a la gestació i organització del Projecte d'Investigació dels MPR, de les Consultories Especialitzades a la "Región de Magallanes", de l'organització del I Seminari Internacional i de la nostre assistència.

Fins aquí l'informe de la nostre permanència en el meravellós i immens territori xilè. Així i tot, no vull acabar aquesta ressenya sense manifestar, en nom propi i dels demés membres que formem l'Institut, el nostre més profund agraïment a quantes persones han intervingut per fer possible la nostre presència i, una vegada a Xile, van posar cura perquè la nostra estada fos una experiència inoblidable.

Joan Ferrer
desembre de 2009